

„E mai bine să încerci ceva important și să nu reușești decât să nu faci nimic și să devii cel mai bun dintre cei care nu fac nimic.”

CALITATEA EDUCAȚIEI

- **ACTE NORMATIVE**
- **CONCEPTUL DE CALITATE A EDUCAȚIEI**
- **PRINCIPIILE CALITĂȚII**
- **DOMENII SI CRITERII DE ASIGURARE A CALITĂȚII**
- **COMPONENTELE MANAGEMENTULUI CALITĂȚII**
- **STANDARD DE FORMARE CONTINUĂ PENTRU FUNCȚIA DE PROFESOR**
- **STANDARDE DE CALITATE**

PRINCIPALELE ACTE NORMATIVE PRIVIND CALITATEA EDUCAȚIEI:

- ***LEGEA nr. 87/2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației***
- ***H.G. nr. 1258/2005 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al ARACIP***
- ***H.G. nr. 21/2007 privind aprobarea Standardelor de autorizare și a Standardelor de acreditare / evaluare periodică.***
- ***H.G. nr. 22/2007 privind aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice***

PRINCIPALELE ACTE NORMATIVE PRIVIND CALITATEA EDUCAȚIEI:

- ***H.G. nr.320 privind aprobarea tarifelor de autorizare, acreditare și evaluare periodică a unităților de învățământ preuniversitar;***
- ***Ordin nr. 5337/11.10.2006 privind aprobarea Codului de etică profesională al experților în evaluare și acreditare ai ARACIP ;***
- ***Ordin nr. 5338/11.10.2006 privind aprobarea Metodologiei privind criteriile de selecție și de formare a experților înscriși în Registrul ARACIP;***
- ***Ordin nr. 4889/2006 privind generalizarea instrumentelor de asigurare a calității in IPT.***

CALITATEA ÎN EDUCAȚIE

- ❖ **“Calitatea educației este ansamblul de caracteristici ale unui program de studiu și ale furnizorului acestuia, prin care sunt satisfăcute așteptările beneficiarilor, precum și standardele de calitate.”**
- ❖ **“Asigurarea calității educației exprimă capacitatea de a oferi programe de educație, în conformitate cu standardele enunțate.”**
- ❖ **O educație de calitate realizează un produs de calitate, din viața reală pentru viața reală.**

CALITATEA ÎN EDUCAȚIE

- **Calitatea se produce, se generează permanent, se măsoară și se îmbunătățește continuu.**
- **Organizația furnizoare de educație trebuie să asigure calitatea, să implementeze propriul sistem de management și de asigurare a calității, să se autoevalueze continuu și să propună măsuri ameliorative.**
- **Școala este responsabilă de asigurarea internă a calității, dar calitatea se asigură prin dialog și pe bază de parteneriat cu toți actorii implicați.**

PRINCIPIILE CALITĂȚII

1 – Managementul calității

Managementul calității asigură calitatea programelor de învățare și promovează îmbunătățirea continuă printr-un proces riguros de autoevaluare.

2 – Responsabilitățile managementului

Organizația asigură un management eficient al tuturor proceselor, al ofertei educaționale și de formare profesională și al dezvoltării programelor de învățare.

3 – Managementul resurselor

Organizația oferă elevilor un mediu sigur, sănătos, care le oferă sprijin; de asemenea, organizația se asigură că programele sunt furnizate și evaluate de personal competent și calificat.

4 – Proiectarea, dezvoltarea și revizuirea programelor de învățare

Organizația este receptivă față de nevoile tuturor factorilor interesați în dezvoltarea și furnizarea programelor de învățare.

5 – Predarea, instruirea practică și învățarea

Organizația oferă condiții egale de acces la programele de învățare și sprijină toți elevii.

6 – Evaluarea și certificarea învățării

Organizația utilizează procese eficiente de evaluare și monitorizare pentru a sprijini progresul elevilor.

7 – Evaluarea și îmbunătățirea calității

Performanța organizației este monitorizată și evaluată; procesul de autoevaluare are ca rezultat planul de îmbunătățire; îmbunătățirile sunt implementate și monitorizate.

DOMENII ȘI CRITERII PENTRU ASIGURAREA CALITĂȚII EDUCAȚIEI

A. Capacitatea instituțională, care rezultă din organizarea internă din infrastructura disponibilă, definită prin următoarele criterii:

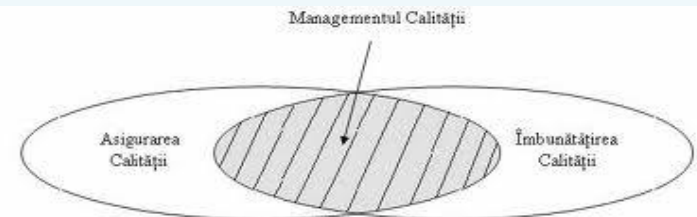
- a) structurile instituționale, administrative și manageriale;**
- b) baza materială;**
- c) resursele umane;**

B. Eficacitatea educațională, care constă în mobilizarea de resurse cu scopul de a se obține rezultatele așteptate ale învățării, concretizată prin următoarele criterii: conținutul programelor de studiu;

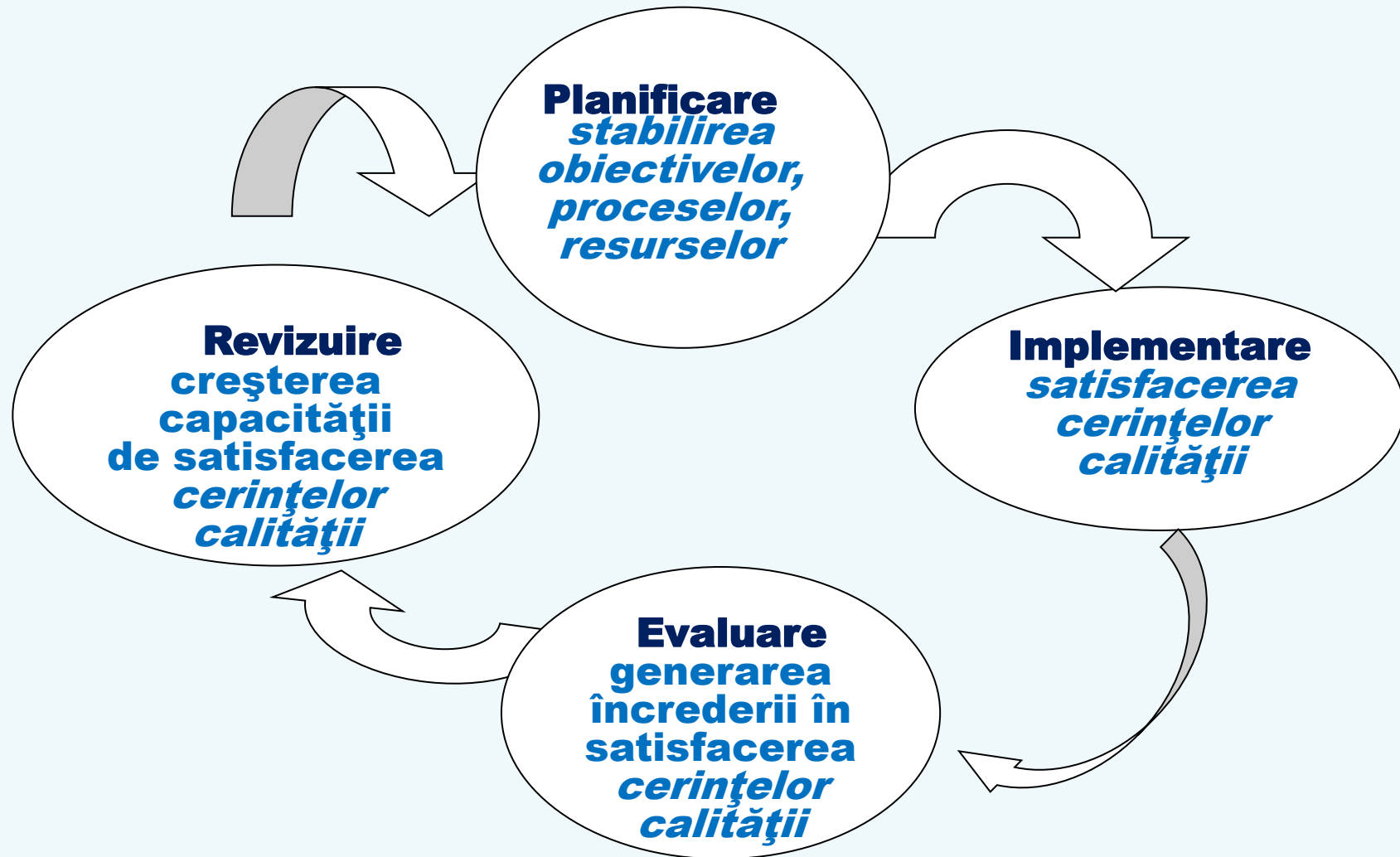
- a) rezultatele învățării;**
- b) activitatea de cercetare științifică sau metodică, după caz;**
- c) activitatea financiară a organizației;**

C. Managementul calității, care se concretizează prin următoarele criterii:

- a) strategii și proceduri pentru asigurarea calității;**
- b) proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor și activităților desfășurate;**
- c) proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării;**
- d) proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral;**
- e) accesibilitatea resurselor adecvate învățării;**
- f) baza de date actualizată sistematic, referitoare la asigurarea internă a calității;**
- g) transparența informațiilor de interes public cu privire la programele de studii și, după caz, certificatele, diplomele și calificările oferite;**
- h) funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform legii.**

COMPONENTELE MANAGEMENTULUI CALITĂȚII ȘI ROLURILE LOR

ASIGURAREA CALITĂȚII ÎN EDUCAȚIE

PRESUPUNE:

- Planificarea și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării**
- Monitorizarea rezultatelor**
- Evaluarea internă a rezultatelor**
- Evaluarea externă a rezultatelor**
- Îmbunătățirea continuă a rezultatelor în educație**

Ordonanța de Guvern nr. 75 / 2005

CINE ASIGURĂ CALITATEA EDUCAȚIEI

Actorii educaționali (cadrele didactice, elevii, părinții, conducerea școlii etc.) – cu rol în producerea și generarea educației de calitate;

Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității, care are rol în asigurarea calității și în evaluarea internă a calității educației;

Inspectoratul școlar, care are rol în controlul calității pentru instituțiile de învățământ preuniversitar;

Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar, care are rolul de evaluare externă a calității educației;

- **Ministerul Educației și Cercetării – cu rol de reglementare și de implementare a modalităților de organizare, control și evaluare a sistemul național de învățământ.**

STANDARDE DE CALITATE

Evaluarea calității se face prin raportare la standarde.

Standardul reprezintă descrierea cerințelor formulate în termeni de reguli sau rezultate, care definesc nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activități de educație.

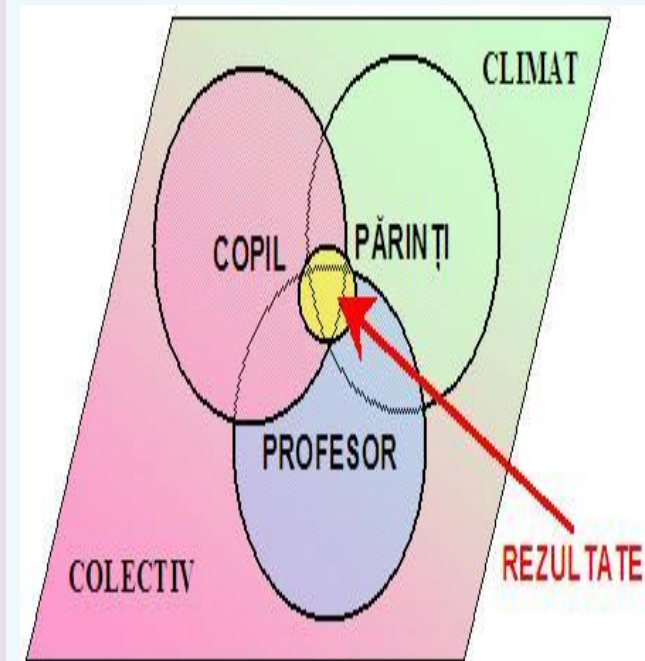
Standardele naționale de evaluare pentru unitățile de învățământ preuniversitar din România:

- **Pentru autorizare;**
- **Pentru acreditare și evaluare periodică;**
- **De calitate – cu trei niveluri: minimal, de referință, de excelență**

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

Cerințe pentru o școală modernă care furnizează educație de calitate:

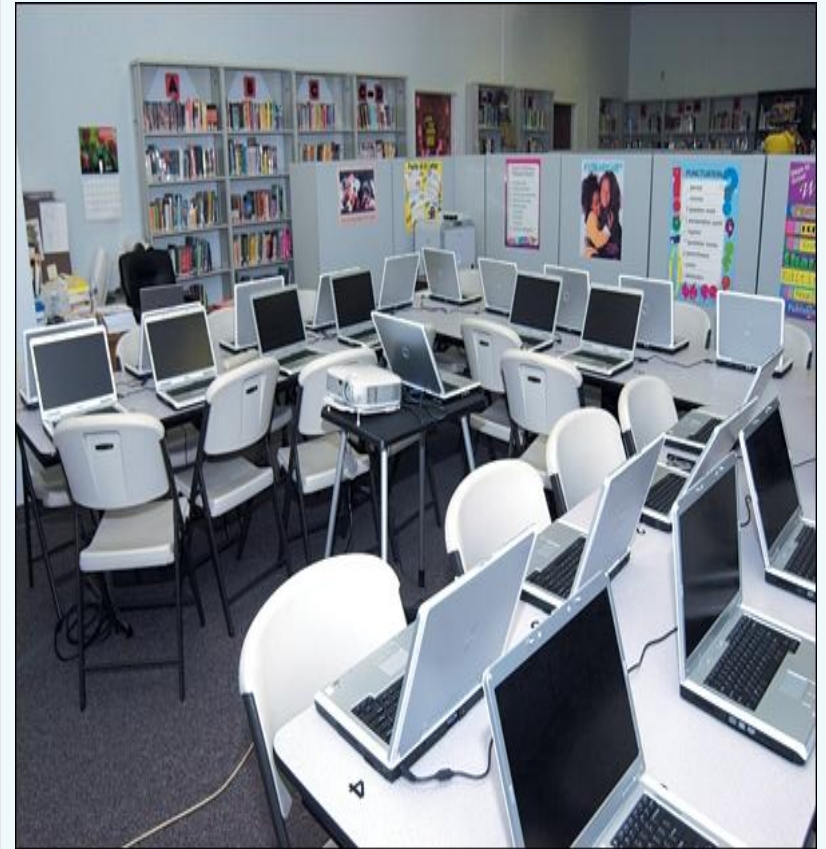
- dotare bună,
- profesori de elită,
- disciplină și seriozitate,
- părinți interesați și implicați activ în serviciul de educație de calitate oferit de școală,
- un consiliu de administrație responsabil,
- o comunitate conștientă de calitatea viitorilor cetățeni ce ies pe porțile lăcașului de educație și care investesc resurse financiare și umane pentru dezvoltarea ei.

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

SPAȚIUL DE ÎNVĂȚARE:

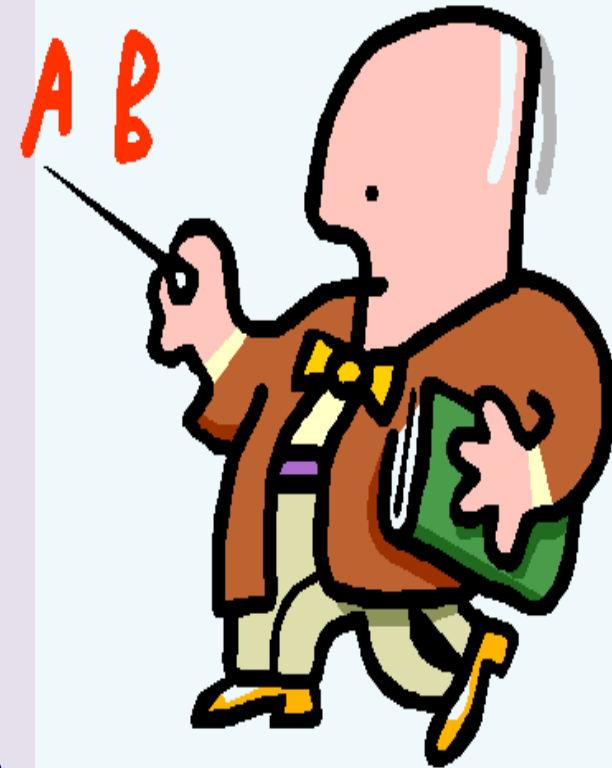
Actul educațional se finalizează cu rezultate de calitate dacă ambientul / spațiul de învățare îndeplinește câteva condiții strict necesare: **dotat cu mijloace și resurse, estetic, funcțional, stimulat, plăcut, confortabil, specializat, relevant, multifuncțional, modern.**

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

PROFESORUL:

Rolul profesorului în procesul de predare-învățare este acela de a facilita și intermedia învățarea, de a fi partener în învățare, de a-i ajuta pe elevii săi să înțeleagă, să argumenteze puncte de vedere proprii, de a alege strategii adecvate prin care să-i pregătească pe elevi să facă față și să se integreze optim unei societăți aflate într-o dinamică fără precedent.

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

Calitatea cadrelor didactice:

- ☐ Extrem de bine pregătite, din punct de vedere al cunoștințelor transmise (să nu fie puse în încurcătură de către elevi curioși sau recalcitranți care le adresează întrebări legate de subiectul predat);**
- ☐ Abilitatea de a face conexiuni cu alte materii și evenimente;**
- ☐ Rezistență psihică: zi de zi lucrează cu o mulțime de copii diferiți, gălăgioși care simt frica și nesiguranța, care încercă în permanență să găsească un punct sensibil și care, o dată identificat, va fi exploatat încontinuu;**
- ☐ Abilități pedagogice;**
- ☐ Pasiune pentru munca pe care o fac;**
- ☐ Inteligență emoțională, pentru a putea comunica eficient cu elevii.**

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

Destinderea relația elev-dascăl

□ Pentru copii jocul este un mod de a exista, de a ființa. Pentru elevi, gluma, zâmbetul, râsul și surâsul, hazul și veselia sunt mai atrăgătoare și mai eficiente decât încruntarea, gravitatea și severitatea excesivă. Buna dispoziție, ironia, umorul – specifice neamului nostru ca mod de descătușare a energiilor afective – se confirmă a fi stilul pedagogic cel mai apreciat de elevi, cu consecințe benefice, pe când proasta dispoziție, duritatea inhibă, blochează gândirea și imaginația elevului.

□ Îmbinarea surâsului cu competența profesională, cu informarea la zi, cu autoritatea și prestigiul de dascăl va face procesul de învățământ mai plăcut, mai umanizat.

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

Atitudinea față de elevi; se poate schimba prin:

- ❑ **reducerea cantității de cunoștințe;**
- ❑ **accentuare pe conexiunile ce se fac între cunoștințe, pe aplicabilitatea lor și nu pe volumul lor uriaș.**
- ❑ **încurajarea opiniei elevului în emiterea judecăților de valoare,**
- ❑ **cultivarea încrederii de a-și aborda dascălul în orice problemă școlară sau de viață care i se ivește. Elevul nu trebuie să se simtă ca un soldat în fața superiorului său ierarhic. El trebuie să fie ascultat, să fie ajutat să-și lămurească problema și să-i găsească cea mai bună soluție.**

FACTORI CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

CONSILIEREA ȘI ORIENTAREA :

Prin consiliere și orientare, se pregătesc elevii pentru viață, pentru ca aceștia să devină capabili să se ajute singuri, să se înțeleagă atât pe ei cât și realitatea înconjurătoare, să-și dezvolte capacități de afirmare a potențialului individual în mod independent sau în cadrul grupului din care fac parte.

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

ELEVUL:

- Rolul elevilor este de a fi activi!**
- Activ este elevul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mentală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe.**
- Indicatorii de calitate pentru elevi sunt: comportamentul, ținuta, disciplina, cunoștințele, atitudinea, abilitățile, capacitățile și deprinderile.**

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

SFERA DE INTERESE:

Rezultatele procesului instructiv-educativ sunt mult mai de calitate dacă se selectează conținuturile învățării din sfera de interese ale elevilor, în concordanță cu programa școlară și cerințele societății actuale. Elevii sunt mult mai atenți și mai receptivi la informațiile care vin din, despre și pentru aspirațiile generației lor.

FACTORII CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE:

Cercetările de specialitate au arătat că, datorită activităților extracurriculare, este sporită calitatea actului educațional, în condițiile în care acestea sunt realizate ritmic, dacă sunt variate și diverse, având scopuri și obiective stabilite în conformitate cu orele de curs obișnuite. Câteva exemple de îmbinări ale activității școlare cu cea extrașcolară :

- Istorie, geografie, științe – excursie tematică ;**
- Limba română – dramatizare, program artistic;**
- Educație fizică – dans și competiții sportive;**
- Educație civică – vizite la diferite instituții.**

FACTORI CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

CONSILIEREA ȘI ORIENTAREA :

Rolul consilierii este acela de a preveni situațiile de criză personală, educațională și socială, urmărindu-se dezvoltarea personală și inserția socială a elevilor. Aceste activități au ca scop cultivarea imaginilor de sine pozitive, responsabilitatea personală față de sine și ceilalți, față de societate în ansamblu, creșterea capacităților de luare a deciziilor, păstrarea echilibrului în situații de succes sau eșec, creșterea rezistenței la frustrare, la critică, pentru o autoevaluare realistă a potențialului propriu, pentru cunoașterea clară a calităților personale și a punctelor slabe.

DE CE ELEVII SUNT INDISCIPLINAȚI

deoarece:

- caută să câștige atenția adultului;
- sunt plictisiți;
- simt că sunt tratați nedrept;
- nu au încredere în adult sau/și în ceilalți colegi;
- se simt umiliți de eșecurile lor școlare;
- sunt tratați necorespunzător cu nivelul posibilităților lor și cu vârsta;
- caută să dobândească putere și control asupra altora; vor să dovedească ceva colegilor;
- se simt frustrați sau respinși; se tem; au tulburări neurologice.

FACTORI CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

EVALUAREA:

- **Metodele de evaluare sunt factorii principali în sporirea calității educației școlare. Ele constituie căile pe care le urmează cadrul didactic împreună cu elevul/elevii săi în demersul evaluativ.**
- **Evaluarea este etapa procesului instructiv-educativ prin care se scot în evidență standardele de calitate ale actului educațional , în fiecare dinte etapele lui.**
- **În urma evaluării, se pot stabili, dacă este cazul, măsuri pentru îmbunătățirea activității cu elevii.**

FACTORI CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

COLABORAREA ELEV- PĂRINTE – ȘCOALĂ.

O familie bine informată despre actul educațional și de ceea ce se întâmplă cu copilul lor în școală, ajută școala în a oferi educație de calitate. Din păcate, situația economică a societății este tot mai precară, în criză devine un factor tot mai agresiv care împiedică realizarea unui învățământ de calitate. Părinții sunt tot mai puțin motivați, nu mai au aceeași deschidere în a susține școala. Grijile și neajunsurile lor se văd tot mai mult în atitudinile copiilor care devin irascibili, neîncrezători în valorile pe care școala le promovează și sunt atrași cu mare ușurință de modelele pe care strada le oferă.

FACTORI CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

8. Calitatea programelor, proiectelor și-a parteneriatelor

- Contribuie la creșterea calității educației oferite de școală, în beneficiul formării elevului și pregătirii lui pentru viață.**
- Este necesară selecția atentă a proiectelor, urmărirea riguroasă a țintelor propuse, a rezultatelor care trebuie să determine comportamente și competențe măsurabile (nu trebuie exagerate activitățile extrașcolare doar cu scopul acumulării de puncte ci ancorate în beneficiile pe care trebuie să le aducă elevilor, să susțină curriculumul, să vină în sprijinul comunității).**

FACTORI CARE DETERMINĂ REALIZAREA UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

9. Calitatea manualelor și a celorlalte auxiliare

Manualele și celelalte auxiliare curriculare sunt selectate și utilizate în funcție de specificul unității școlare și de achizițiile anterioare de învățare ale educabililor, ajutând la creșterea calității educației oferite.

IMPERATIVE ALE CALITĂȚII

- ◆ **Moral:** școala oferă elevilor ceea ce este mai bun.
- ◆ **Social:** societatea are pretenții tot mai înalte față de școală.
- ◆ **Competitivitate:** școlile care nu vor reuși să atragă suficienți elevi se vor închide.
- ◆ **Responsabilitate:** școala dă seama pentru calitatea educației.

ABILITĂȚI ȘI CAPACITĂȚI ALE ELEVILOR FORMATE ÎNTR-O ȘCOALĂ DE CALITATE

- ❑ Abilitatea de a observa, formula și analiza procese din mediul înconjurător, inclusiv din propria activitate, din punctul de vedere al calității;**
- ❑ Abilitatea de a cauta noi informații și idei, de a manifesta deschidere către problematica asigurării calității produselor și serviciilor;**
- ❑ Capacitatea de a-și asuma riscuri și responsabilități**
- ❑ Capacitatea de a negocia și de a-și reformula opiniile în urma unei confruntări de idei;**
- ❑ Capacitatea de a folosi și de a gestiona mai bine timpul;**
- ❑ Capacitatea de a opera selecții ale unor produse și servicii după criterii de calitate;**
- ❑ Cunoașterea calităților personale și creșterea încrederii în forțele proprii.**

NU UITA CĂ...

- **Învățarea se referă la probleme și fapte din experiența proprie a elevilor sau la obiective pe care aceștia doresc să le atingă;**
- **Elevii trebuie să vadă în permanență semnificația practică a ceea ce învață;**
- **Elevii trebuie să se simtă implicați în procesul de învățare și să simtă că-l pot influența;**
- **Elevii trebuie să-și exprime liber opiniile, fără a fi cenzurați sau sancționați.**

ACROSTIH AL CALITĂȚII

- **C- Credință în ceea ce faci;**
- **A- Atitudine empatică față de elevi;**
- **L- Libertatea de opinie a elevului trebuie respectată!**
- **I- Inițiativă, idei curajoase dezbrăcate de autosuficiență;**
- **T- Tenacitate, da avem nevoie de ea când greul ne încearcă!**
- **A - Atitudine responsabilă față de misiunea pe care ne-am asumat-o!**
- **T- Toleranță și acceptarea diversității;**
- **E - Egalitate de șanse pentru toți elevii.**

„Educația înseamnă putere, știința reprezintă libertate!”

ROLUL PROCEDURILOR ÎN ACTIVITATEA DE PREDARE ÎNVĂȚARE

GENERALITĂȚI

- **Procedura** = totalitatea pașilor ce trebuie urmați (algoritmul), metodelor de lucru stabilite și regulilor de aplicat, în vederea executării activității, atribuției sau sarcinii.
- Procedura trebuie înțeleasă ca un **set de instrucțiuni scrise** care fundamentează o acțiune sau activitate repetitivă din instituție. Elaborarea și implementarea procedurilor reprezintă o parte integrată a unui sistem al calității de succes, deoarece conferă angajaților informații utile pentru activitatea zilnică și facilitează realizarea obiectivelor.
- Managerul unității este cel care inițiază elaborarea unei proceduri, scopul acesteia trebuie să fie crearea unui document care să fie ușor de citit, inteligibil și util tuturor celor care îl aplică.

GENERALITĂȚI

- O procedură nu este un alt element de birocratizare excesivă, ci, contrar acestei afirmații, este un instrument care facilitează realizarea activităților uzuale cât mai rapid, corect și eficient posibil. Pentru ca procedurile să reprezinte instrumente eficiente, trebuie să îndeplinească un număr de condiții esențiale:
 - să fie scrise și formalizate pentru fiecare activitate principală în parte,
 - simple și specifice,
 - actualizate în mod permanent,
 - aduse la cunoștința executanților,
 - disponibile și accesibile managerului, salariaților, precum și terților,
 - bine înțelese și bine aplicate.

GENERALITĂȚI

Procedurile se clasifică în două categorii:

- **a. Procedura de sistem** = procedura care descrie o activitate sau un proces care se desfășoară la nivelul tuturor compartimentelor, numite și „proceduri generale”.
- **b. Procedura operațională** = procedura care descrie o activitate sau un proces care se desfășoară la nivelul unuia sau mai multor compartimente din instituție. Mai sunt cunoscute și sub denumirile de „proceduri specifice”, „proceduri de proces”, „proceduri formalizate” etc.

Structura unei proceduri documentate

- 1. Scop si domeniu de aplicare**
- 2. Definiții, prescurtări, simboluri**
- 3. Documente de referință**
- 4. Procedura (sau Operarea și controlul procesului)**
- 5. Responsabilități.**
- 6. Înregistrări**
- 7. Anexe**

Structura unei proceduri documentate

- ❑ **Scop și domeniu de aplicare:** se prezintă scopul pentru care a fost alcătuită procedura și domeniul pentru care aceasta este valabilă.
- ❑ **Definiții, prescurtări, simboluri:** sunt prezentate concret acele elemente care concură la înțelegerea procedurii.
- ❑ **Documente de referință:** sunt enumerate documentele în raport cu care s-a alcătuit procedura documentată sau acele documente la care se face referire în textul acesteia.
- ❑ **Procedura (sau Operarea și controlul procesului):** se prezintă concret modul în care se desfășoară și se controlează activitatea/ procesul descris.
- ❑ **Responsabilitati:** se prezintă cine este responsabil pentru planificarea, organizarea, coordonarea, efectuarea, controlarea și evaluarea activităților prezentate în procedură.
- ❑ **Înregistrări:** se prezintă tipizatele (tabelele) care stau la baza înregistrărilor, modul cum se realizează înregistrările care confirmă desfășurarea activității/ procesului conform cu cerințele stabilite, precum și modul cum sunt ținute înregistrările sub control.
- ❑ **Anexe:** sunt enumerate schemele și formularele procedurii documentate.

Proceduri generale

PROCEDURI DE SISTEM

- PS 01 Controlul documentelor
- PS 02 Controlul înregistrărilor
- PS 03 Controlul produsului neconform
- PS 04 Acțiuni corective
- PS 05 Acțiuni preventive
- PS 06 Auditul intern

Proceduri generale

PROCEDURI DE SISTEM

- PS 01 Controlul documentelor
- PS 02 Controlul înregistrărilor
- PS 03 Controlul produsului neconform
- PS 04 Acțiuni corective
- PS 05 Acțiuni preventive
- PS 06 Auditul intern

